
Votaziun dal pievel

23 da settember 2018

Emprim project

**Conclus federal davart las vias
da velo sco er las vias e sendas
da viandar**

Segund project

**Iniziativa dal pievel «Per
victualias saunas sco er produ-
cidas en moda ecologica e
faira (Iniziativa da fair-food)»**

Terz project

**Iniziativa dal pievel «Per la
suveranità alimentara.
L'agricultura pertutga nus tuts»**

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Emprim project

Conclus federal davart las vias da velo sco er las vias e sendas da viandar (cuntraproposta directa tar l'iniziativa dal pievel «Per la promoziun da las vias da velo e da las vias e sendas da viandar [Iniziativa per il velo]» ch'è vegnida retratga)

Curtamain	→	4–5
Detagls	→	10
Arguments	→	14
Text da votaziun	→	18

Segund project

Iniziativa dal pievel «Per victualias saunas sco er producidas en moda ecologica e faira (Iniziativa da fair-food)»

Curtamain	→	6–7
Detagls	→	20
Arguments	→	24
Text da votaziun	→	28

Terz project

Iniziativa dal pievel «Per la suveranità alimentara. L'agricultura pertutga nus tuts»

Curtamain	→	8–9
Detagls	→	30
Arguments	→	34
Text da votaziun	→	38

Ils videos da
la votaziun

 admin.ch/videos_rm

Curtamain

Conclus federal davart las vias da velo sco er las vias e sendas da viandar

(cuntraproposta directa tar l'iniziativa dal pievel «Per la promoziun da las vias da velo e da las vias e sendas da viandar [Iniziativa per il velo]» ch'è vegnida retratga)

Situaziun da partenza

En bleras citads e vischnancas existan gia oz vias da velo¹. Perquai che la mobilitad crescha dentant d'in cuntin, èi raschunaivel da meglierar las raits da vias da velo: Las ciclistas ed ils ciclists gidan a distgargiar auters meds da transport. Cun ina buna rait da vias da velo po ultra da quai vegnir separà il traffic. Uschia èn ils autos, ils velos ed ils peduns main savens enta pes in a l'auter, ed accidents sa laschan evitar.

Il project

Il Cussegl federal ed il parlament han perquai concludì da tractar las vias da velo da medema maniera giuridica sco las vias e las sendas da viandar. Per quest intent duai la Constituziun vegnir cumplettada correspondentamain. La Confederaziun duai fixar ils princips per las raits da vias da velo e survegnir cumpetenzas per sustegnair e per coordinar mesiras dals chantuns e d'auters acturs a favur da vias da velo. Quai po ella per exempel far cun agid da standards naziunals per vias da velo u cun metter a disposiziun geodatas per chartas e per apps. En quest connex respecta la Confederaziun la cumpetenza dals chantuns: Ella daventa activa mo per sustegnair ils chantuns e las vischnancas (princip da la subsidiaridad). Il conclus federal davart las vias da velo è ina cuntraproposta directa tar l'Iniziativa per il velo ch'è vegnida retratga.

1 Sco vias da velo na valan betg mo vias e vials da velo, mabain tut las vias, tut las sendas e tut ils trajects ch'èn endrizzads per il traffic da velos.

Detagls	→	10
Arguments	→	14
Text da votaziun	→	18

**Dumonda
da votaziun**

Vulais Vus acceptar il conclus federal dals 13 da mars 2018 davart las vias da velo sco er las vias e sendas da viandar?

(cuntraproposta directa tar l'iniziativa dal pievel «Per la
promoziun da las vias da velo e da las vias e sendas da viandar
[Iniziativa per il velo]» ch'è vegnida retratga)

**Recumandaziun
dal Cussegl federal
e dal parlament**

Gea

Tgi che va cun il velo procura per dapli piazza en ils trens,
en ils bus ed en ils trams sco er per dapli spazi per ils autos.
Ina rait da vias da velo buna e segira guida plinavant ad evitar
accidents. Da quai profitan tuts. Perquai èsi raschunaivel che
la Confederaziun possia sustegnair en l'avegnir ils chantuns en
connex cun las vias da velo, sco che quai è il cas tar las vias e
sendas da viandar.

 admin.ch/cuntraproposta-iniziativa-velo

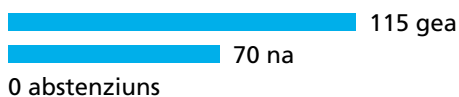
**Punct da vista
da la minoritad
dal parlament**

Na

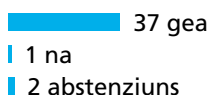
Ina minoritad dal parlament è da l'avis ch'il traffic da velos
duai restar unicamain l'incumbensa dals chantuns e da las
vischnancas. Quai saja sa cumprovà. La Svizra saja gia in pajais
da velos. Sch'il traffic da velos survegnia dapli valur en la
constituziun, saja ultra da quai previsibel ch'i resultian grondas
obligaziuns finanzialas per la Confederaziun.

 parlament.ch > chavazzins, fatschentas,... > 17.051 (en tudestg)

**Votaziun en
il Cussegl nazional**

**Votaziun en
il Cussegl dals
chantuns**

Curtamain

Iniziativa dal pievel «Per victualias saunas sco er producidas en moda ecologica e faira (Iniziativa da fair-food)»

Situaziun da partenza

Las victualias en Svizra èn da buna qualitad e segiras. La Constituziun federala sco er differentas leschas e cunvegns internaziunalas reglan detagliadamain, co che las victualias ston vegnir producidas e sut tge cundiziuns ch'ellas dastgan vegnir importadas. Tras in nov artitgel costituziunal cumplexiv vulan las iniziantas ed ils iniziants da l'Iniziativa da fair-food rinforzar la purschida da victualias producidas en moda persistente e faira en Svizra ed a l'exteriur.

Il project

L'iniziativa da fair-food pretenda che la Confederaziun promovia victualias producidas en moda ecologica e faira sco er tenor ils basegns dals animals. Per quest intent duai ella far prescripziuns per la produenziun svizra. Quests standards duain da princip valair er per victualias importadas – per part stuessan els vegnir realisads immediatamain, per part pir pli tard. L'observaziun da quests standards stuess vegnir controllada, per exempel a maun da controllas en Svizra ed a l'exteriur. L'iniziativa pretenda er che la Confederaziun reduceschia ils effects negativs dal transport e dal deposit da victualias per l'ambient, ch'ella decreteschia prescripziuns da decleraziun, prenia mesiras cunter il sguaz da victualias e promovia la produenziun da victualias regionalas e stagionalas.

Detagls	→	20
Arguments	→	24
Text da votaziun	→	28

Dumonda
da votaziun

Vulais Vus acceptar l'iniziativa dal pievel «Per victualias saunas sco er producidas en moda ecologica e faira (Iniziativa da fair-food)»?

Recumandaziun
dal Cussegl federal
e dal parlament

Na

Per il Cussegl federal ed il parlament è l'iniziativa nunne-
cessaria: La Svizra fa già bler per victualias segiras e producidas
en moda persistente. Ella dispona da las basas costituziunalas
necessarias per rinforzar la purschida da talas victualias.
L'iniziativa po ultra da quai chaschunar conflicts cun cunvegns
internaziunalas, e la controlla fiss difficila.

 admin.ch/iniziativa-fair-food

Recumandaziun
dal comité
d'iniziativa

Gea

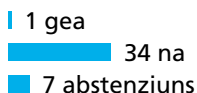
L'iniziativa vul promover meglier l'agricultura persistente
ed augmentar la qualitat da las victualias importadas. Ella
procura che las victualias stagiunalas da la regiun hajan in
avantatg sin il martgà, promova cundiziuns da lavur gistas,
reducescha il squaz da victualias, rinforza il bainstar dals
animals e megliera la protecziun da la natira.

 fair-food.ch

Votaziun en
il Cussegl nazional

Votaziun en
il Cussegl dals
chantuns

Curtamain

Iniziativa dal pievel «Per la suveranità alimentara. L'agricultura pertutga nus tuts»

Situaziun da partenza

L'iniziativa dal pievel «Per la suveranità alimentara. L'agricultura pertutga nus tuts» è vegnida inoltrada l'onn 2016 d'in comité d'iniziativa che vegn purtà dal sindicat puril Uniterre. Per las iniziantas ed ils iniziants va la politica agrara da la Confederaziun en la faussa direcziun. Els crititgeschan ch'ils martgads vegnian averts pli e pli fitg e che la concorrenza naziunala ed internaziunala mettia uschia sut squitsch l'agricultura indigena. Plinavant na van els betg d'accord cun la diminuziun dal dumber da manaschis agriculs e da persunas occupadas en l'agricultura.

Il project

L'iniziativa ha la finamira d'orientar la politica agrara tenor in'agricultura da purs pitschens, plitgusch famigliara, sco er da promover in'agricultura persistente e multifara che lavura senza tecnologia genetica. La Confederaziun duai en spezial procurar per pretschs da produenziun gists e segirar entradas pli autas en l'agricultura. Products importads duain ademplir las normas socialas ed ecologicas che valan en Svizra. L'iniziativa porta intervenziuns statalas pli fermas e custs supplementars per las consumentas ed ils consumers sco er per las finanzas publicas. La Confederaziun stuess incassar dazis sin tscherts products u scumandar l'import da products; talas mesiras cuntrafan a las cunvegnas internaziunalas vertentas.

Detagls	→	30
Arguments	→	34
Text da votaziun	→	38

Dumonda
da votaziun

Vulais Vus acceptar l'iniziativa dal pievel «Per la suveranità alimentara. L'agricultura pertutga nus tuts»?

Recumandaziun
dal Cussegl federal
e dal parlament

Na

Tenor l'avis dal Cussegl federal e dal parlament donne-
geschan intervenziuns statalas pli fermas l'economia agrara ed
alimentara: Las victualias vegnan pli charas, ils pajataglia ston
pajar las contribuziuns pli autas per l'agricultura ed ils manaschis
purils perdan lur libertad d'agir.

 admin.ch/suveranitat-alimentara

Recumandaziun
dal comité
d'iniziativa

Gea

Las iniziantas ed ils iniziants vulan orientar la politica
agrara tenor in'agricultura indigena da purs pitschens. Tenor
els vegnissan uschia producidas victualias che ademplissan las
aspectativas da la populaziun envers la cumpatibilitad sociala
ed ecologica.

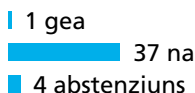
 ernahrungssouveranitat.ch

 uniterre.ch

Votaziun en
il Cussegl naziunal

Votaziun en
il Cussegl dals
chantuns

Detagls

Conclus federal davart las vias da velo sco er las vias e sendas da viandar

(cuntrapostpa directa tar l’iniziatiua dal pievel «Per la promoziun da las vias da velo e da las vias e sendas da viandar [Iniziatiua per il velo]» ch’è vegnida retratga)

Il traffic da velos daventa pli e pli impurtant

Ir cun il velo vegn apprezzà pli e pli fitg en Svizra. Var dus terzs da las chasadas possedan almain in velo. Bliers van cun il velo durant il temp liber, adina pli savens dentant er en il mintgadi, per exempel per ir a la lavur. Dapi ch’i dat velos electricis (e-bikes) è questa tendenza s’augmentada. Perquai ch’ils trens, ils bus ed ils trams èn savens plains durant las uras da traffic intensiv e perquai ch’igl è lura savens er stretg per ils autos sin las vias, daventa il velo pli e pli impurtant.

Vias da velo sco vias e sendas da viandar

Per augmentar la valur dal traffic da velos han pliras partidas e federaziuns lantschà l’onn 2015 l’Iniziatiua per il velo. Quella aveva la finamira da francar en la Constituziun in’*obligaziun* da promoziun per la Confederaziun. Per il Cussegl federal e per il parlament gieva questa prescripziun lianta memia lunsch. Empè da quai han els concludi ina cuntrapostpa directa. Quella dat a la Confederaziun la *pussaivladad* da sustegnair vias da velo. Vias da velo duain vegnir tractadas en l’avegnir da medema maniera giuridica sco las vias e sendas da viandar. L’artitgel costituziunal respectiv, ch’exista dapi var 40 onns, duai vegnir cumpletà correspudentamain. Uschia survegn la Confederaziun l’incumbensa da fixar ils princips per las raits da vias da velo. Plinavant *po* ella sustegnair e coordinar mesiras dals chantuns e d’auters acturs sco er infurmar davart raits da vias da velo. Sin fundament da la cuntrapostpa directa ha il comité d’iniziatiua retratg l’Iniziatiua per il velo.

Debatta en il parlament	→	14
Arguments dal Cussegl federal	→	16
Text da votaziun	→	18

Midadas en la Constituziun

Constituziun federala actuala	Constituziun federala cumplettada*
	
Art. 88 Cst. Sendas e vias da spassegiar	Art. 88 Cst. Sendas, <u>vias da viandar e</u> <u>vias da velo</u>
¹ La Confederaziun fixescha ils princips per raits da sendas e vias da spassegiar.	¹ La Confederaziun fixescha ils princips per raits da sendas, <u>da</u> <u>vias da viandar e da vias da velo.</u>
² Ella po sustegnair e coordinar mesiras dals chantuns per crear e mantegnair talas raits.	² Ella po sustegnair e coordinar mesiras dals chantuns <u>e da terzas</u> <u>persunas</u> per crear e mantegnair talas raits <u>sco er concernent</u> <u>l'infurmaziun davart questas raits.</u> <u>En quest connex respecta ella las</u> <u>cumpetenzas dals chantuns.</u>
³ Ademplind sias incumbensas resguarda ella las raits da sendas e vias da spassegiar e remplazza vias ch'ella ha d'eliminar.	³ Ademplind sias incumbensas resguarda ella <u>talas raits.</u> <u>Ella</u> remplazza vias ch'ella ha d'eliminar.

*tenor il conclus federal davart las vias da velo

La Confederaziun
daventa activa
mo subsidiarmain

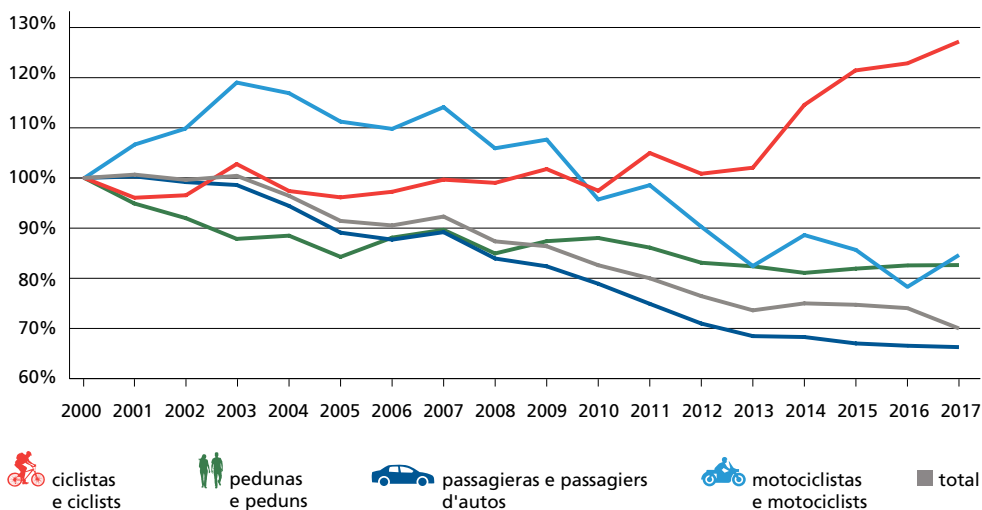
Tras la soluziun concludida dal parlament restan la planisaziun, la construcziun ed il mantegniment da las vias da velo er vinavant incumbensas dals chantuns e da las vischnancas. La Confederaziun als vegn a sustegnair subsidiarmain. Sch'il conclus federal vegn acceptà, vegn il parlament a concretisar il proceder sin il stgalim da la lescha. Ins po partir dal fatg che la Confederaziun survegnia en l'avegnir las medemas incumbensas per las vias da velo sco fin ussa per las vias e sendas da viandar. Uschia vegn ella per exempel ad elavurar er per las vias da velo datas e statisticas per l'entira Svizra, a sviluppar standards da qualidad e da segirezza ed a metter a disposiziun geodatas per chartas e per apps.

Segirezza dal traffic

Il conclus federal davart las vias da velo rinforza las stentas da la Confederaziun d'augmentar la segirezza dal traffic. Il traffic da velos è l'unic sector, nua ch'ils dumbers da persunas blessadas e mazzadas tar accidents èn s'augmentads dapi l'onn 2000 (cf. grafica). Quest augment è d'attribuir tranter auter al boom dad e-bikes, che permettan sveltezzas pli grondas. Cun separar il traffic – per exempel cun vials da velo che han ina buna marcaziun u cun vias da velo ch'èn separadas architectonically – po vegnir augmentada la segirezza.

Segirezza dal traffic

Persunas blessadas e mazzadas tar accidents da traffic

ciclistas
e ciclists

pedunas
e peduns

passagieras e passagiers
d'autos

motociclistas
e motociclists

total

Exempel per leger: Dapi l'onn 2000 è il dumber da ciclistas e ciclists (incl. e-bikes) blessads e mazzads tar accidents da traffic s'augmentà per passa 27 pertschient, entant ch'il dumber da persunas ch'èn – sco passagieras e passagiers d'autos – vegnidas blessadas e mazzadas tar accidents da traffic è sa reduci per 34 pertschient.

Funtauna: Uffizi federal da vias (UVIAS)

Consequenzas finanzialas

Tras l'augment da la valur dal traffic da velos e tras sias incumbensas colliadas cun quai resultan per la Confederaziun custs da previsiblamain var 1,8 milliuns francs per onn.¹ Quests custs vegnan cumpensads entaifer il preventiv da l'Uffizi federal da vias.

La rolla da la Confederaziun en connex cun las vias e sendas da viandar

Tar las vias e sendas da viandar sustegna la Confederaziun ils chantuns e las vischnancas dapi var 40 onns cun analisas, cun tools da planisaziun, cun standards sco er cun purschidas da cussegliaziun e da scolaziun. Uschia procura ella che passa 60 000 kilometers sendas da viandar vegnan mantegnids professiunalmain ed èn signalisads en moda unitara en l'entira Svizra.

Per las vias e sendas da viandar impunda la Confederaziun var 1,8 milliuns francs per onn. Questa summa è dapi onns constanta. La Confederaziun ed ils chantuns collavuran cun differentas federaziuns e fundaziuns che s'occupan da las vias e sendas da viandar. Latiers tutgan per exempel la federaziun da tetg «Sendas svizras», la federaziun spezialisada «Mobilitad da peduns Svizra» e la fundaziun «SvizraMobila».

1 Missiva dal Cussegl federal dals 23 d'avust 2017 tar l'iniziativa dal pievel «Per la promoziun da las vias da velo e da las vias e sendas da viandar (Iniziativa per il velo)» e tar la cuntraproposta directa (conclus federal davart las vias da velo sco er las vias e sendas da viandar); Fegl uffizial federal 2017 5901, qua 5917 ([admin.ch](https://www.admin.ch) > Bundesrecht > Bundesblatt) (en tudestg).

Debatta

Parlament

Il parlament ha refusà l'Iniziativa per il velo, ha dentant approvà la cuntraproposta directa. La maioritad è stada da l'avis ch'i saja raschunaivel che la Confederaziun possia sustegnair en l'avegnir las vias da velo, sco che quai è il cas tar las vias e sendas da viandar. Quai gidia ad augmentar la segirezza dal traffic ed a distgargiar il traffic. Ina minoritad è stada da l'opiniun ch'il traffic da velos funcziunia gia oz bain. I na dettia nagins motivs d'intervegnir en la suveranità dals chantuns. Perquai ha ella refusà er la cuntraproposta directa.

**Na a l'iniziativa,
gea a la
cuntraproposta**

En il parlament era avant maun in vast consens davart il fatg ch'il velo saja – sper l'auto, il bus, il tram ed il tren – impur-tant per il traffic da persunas. Per tuttas duas chombras gieva l'Iniziativa per il velo dentant memia lunsch, perquai ch'ella vuleva intervegnir memia fitg en la cumpetenzza dals chantuns e perquai ch'ella vuleva obligar la Confederaziun da promover il traffic da velos. Tant il Cussegl dals chantuns sco er il Cussegl naziunal han sustegnì la cuntraproposta directa dal Cussegl federal.

**Dubis federalistics
e finanzials**

Ina minoritad dal Cussegl naziunal ha refusà tant l'iniziativa dal pievel sco er la cuntraproposta. La raschun eran en spezial motivs finanzials e federalistics. I saja previsibel ch'i resultian grondas obligaziuns finanzialas supplementaras per la Confederaziun, sch'il traffic da velos survegnia dapli valor. La repartiziun da las incumbensas tranter la Confederaziun, ils chantuns e las vischnancas funcziunia dal rest bain: La Svizra saja gia in pajais da velos. La minoritad ha ultra da quai tratg en consideraziun che viadis cun l'auto na vegnian savens betg remplazzads tras viadis cun il velo. Gist sch'i plovias u sch'i saja fraid, giaja mo pouca glied cun il velo. Ins na stoppia perquai betg far quint ch'i dettia dapli spazi per autos, sche las vias da velo vegnian meglieradas.

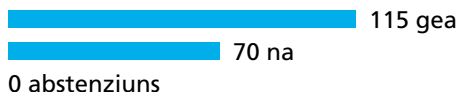
Sa restrenscher a l'essenzial

La maioritad ha percenter argumentà ch'i saja raschunaivel, sche la Confederaziun s'engaschia pli fitg per il traffic da velos. Sch'il traffic da velos survegnia dapli valur, gidia quai a mitigiar las situaziuns cun il pli bler traffic ed ad augmentar la segirezza dal traffic. Cun sa restrenscher a l'essenzial e cun respectar il federalissem saja la cuntraproposta directa la dretga risposta a l'Iniziativa per il velo. La Confederaziun vegnia a sa far valair mo subsidiarmain e respectia uschia la cumpetenzza dals chantuns.

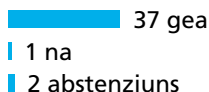
Retratga suenter la debatta

Suenter ch'il parlament ha già deliberà la cuntraproposta directa, ha il comité d'iniziativa retratg l'Iniziativa per il velo.

Votaziun en il Cussegl naziunal

Votaziun en il Cussegl dals chantuns

Arguments

Cussegl federal

En vista al fatg ch'il traffic crescha d'in cuntin, èsi raschunaivel che la Confederaziun sustegna ils chantuns e las vischnancas en connex cun las vias da velo. Quai serva a la segirezza dal traffic e gida a distgargar il tren, il bus ed il tram ed er puspè ad augmentar il spazi per il traffic d'autos. Da quai profita l'entira populaziun. Ir cun il velo schanegia ultra da quai l'ambient ed è bun per la sanadad. Il Cussegl federal sustegna il project en spezial per ils suandants motivs:

Vias da velo gidan a dumagnar la mobilitad

Betg mo en ils trens, en ils bus ed en ils trams, mabain er per il traffic d'autos vegni savens stretg durant las uras da traffic intensiv. Perquai che la mobilitad en Svizra vegn a crescer er vinavant, vali la paina da nizzegiar meglier il potenzial dal traffic da velos. Quel n'è betg anc exaurì: Bunamain 80 per-tschient da tut ils viadis cun il bus e cun il tram e mintga segund viadi cun l'auto èn pli curts che 5 kilometers. Meglra che la rait da vias da velo è, e pli attractiv ch'igl è da prender il velo per viadis pli curts.

Evitar accidents

Ina buna rait da vias da velo gida ad augmentar la segirezza dal traffic. Quai è impurtant, perquai ch'ils dumbers da ciclistas e ciclists blessads e mazzads tar accidents èn s'augmentads ils ultims onns. Nua ch'i dat vias da velo nuninterruttas ed il traffic vegn separà, èn ils autos, ils velos ed ils peduns main savens enta pes in a l'auter.

Svilup tecnic e social

Il svilup tecnic promova il traffic da velos. Quai sa mussa tranter auter vi dal boom dals e-bikes. Quels permettàn da superar distanzas pli grondas e d'arrivar svelt e senza difficultads a la destinaziun. Grazia a novs systems d'emprestar velos – che han in access facil sur apps – pon velos plinavant vegnir duvrads svelt e nuncumplitgadamain. En bleras citads ed aglomeraziuns survegn uschia il traffic da velos adina dapli impurtanza. Perquai vali la paina da s'engaschar pli fitg per vias da velo.

**Ni canera ni
svapurs**

Ir cun il velo schanegia l'ambient: Tgi che va cun il velo empè cun l'auto u cun il traffic public, reducescha il consum d'energia e las emissiuns da CO₂. Il traffic da velos na chaschuna ultra da quai ni canera ni svapurs. E tgi che va cun il velo, sa mova. Quai è bun per la sanadad.

**Il turissem
promova il
traffic da velos**

Ir cun il velo è apprezia sco activitad da sport e da temp liber e daventa pli e pli impurtant er per il turissem svizzer. Bleras citads e regiuns da vacanzas promovan perquai purschidas per excursiuns cun il velo e per turas da mountainbike. Per quest intent dovri bunas vias da velo.

**Per vias da velo
segiras ed
attractivas**

Perquai che la mobilitad crescha d'in cuntin, èsi raschunai-vel che la Confederaziun s'engaschia per las vias da velo. Tras il conclud federal davart las vias da velo po ella sustegnair en moda cumprovada las lavurs dals chantuns e da las vischnancas – e gidar uschia a render las vias da velo segiras ed attractivas. Da quai profita l'entira populaziun.

**Recumandaziun
dal Cussegl federal
e dal parlament**

Per tut quests motivs recumondan il Cussegl federal ed il parlament d'acceptar il conclud federal davart las vias da velo sco er las vias e sendas da viandar.

Gea

 admin.ch/cuntraproposta-iniziativa-velo

Text da votaziun

**Conclus federal davart las vias da velo sco er las vias e sendas da viandar (cuntraproposta directa tar l'iniziativa dal pievel «Per la promoziun da las vias da velo e da las vias e sendas da viandar [Iniziativa per il velo]»)
dals 13 da mars 2018**

L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra,

sa basond sin l'artitgel 139 alinea 5 da la Constituziun federala¹,
suerter avair examinà l'iniziativa dal pievel «Per la promoziun da las vias da velo e da las vias e sendas da viandar (Iniziativa per il velo)» ch'è vegnida inoltrada il 1. da mars 2016²,

suerter avair gi invista da la missiva dal Cussegl federal dals 23 d'avust 2017³,

concluda:

I

La Constituziun federala vegn midada sco suonda:

Art. 88 Sendas, vias da viandar e vias da velo

¹ La Confederaziun fixescha ils principals per raits da sendas, da vias da viandar e da vias da velo.

² Ella po sustegnair e coordinar mesiras dals chantuns e da terzas persunas per crear e mantegnair talas raits sco er concernent l'infurmaziun davart questas raits. En quest connex respecta ella las cumpetenzas dals chantuns.

³ Ademplind sias incumbensas resguarda ella talas raits. Ella remplazza vias ch'ella ha d'eliminar.

II

Questa cuntraproposta vegn suttamessa a la votaziun dal pievel e dals chantuns. Ella vegn suttamessa a la votaziun dal pievel e dals chantuns tenor la procedura prevista en l'artitgel 139b da la Constituziun federala, ensemen cun l'iniziativa dal pievel «Per la promoziun da las vias da velo e da las vias e sendas da viandar (Iniziativa per il velo)», nun che quella vegnia retratga.

¹ CS 101

² Fegl uffizial federal 2016 1791

³ Fegl uffizial federal 2017 5901

Detagls

Iniziativa dal pievel «Per victualias saunas sco er producidas en moda ecologica e faira (Iniziativa da fair-food)»

Arguments dal comité d’iniziativa	→	24
Arguments dal Cussegl federal	→	26
Text da votaziun	→	28

Situaziun da partenza

La Svizra producescha senza var la mesadad da ses basegn da victualias.¹ Questas victualias ston ademplir pretensiuns severas, per exempel areguard la segirezza, areguard la qualidad ed areguard la persistenza.² L'import da victualias ha la Svizra reglà en differentas leschas ed en cunvegns internaziunalas. L'Iniziativa da fair-food pertutga la producziun da victualias en Svizra ed a l'exteriur. Cun l'iniziativa duai il sector da victualias vegnir reglà en moda cumplexsiva en la Constituziun federala.

Intent da l'iniziativa

L'Iniziativa da fair-food incumbensescha la Confederaziun da rinforzar la purschida da victualias ch'èn da buna qualidad e segiras. La producziun sto esser ecologica e schanegiar las resursas sco er resguardar ils basegns dals animals e vegnir realisada sut relaziuns da lavur fairas. Las disposiziuns ch'èn necessarias per realisar l'iniziativa vegnan decretadas dal parlament e dal Cussegl federal. Sche l'iniziativa vegniss acceptada, avessan els 3 onns temp per quai.

Differentas mesiras

L'iniziativa numna ina retscha da mesiras per cuntanscher las finamiras. Da quellas fan part ina decleraziun precisa da las victualias, la reducziun dals dazis per tschertas victualias e l'obligaziun da la branscha da victualias da perseguitar tschertas finamiras ecologicas e socialas. Latiers tutgan er il cumbat cunter il sguaz da victualias (food waste) e la promoziun da products stagionals da la regiun. Ultra da quai duain vegnir reducids ils effects negativs dal transport e dal deposit da victualias e da pavel sco er schanegia l'ambient.

1 L'onn 2015 ha il grad d'autoprovediment da la Svizra importà 51 %. Funtauna: Bilantscha da victualias Agristat, citada (en tudestg) sut: Uffizi federal da statistica, producziun da victualias ([bfs.admin.ch](https://www.bfs.admin.ch/bfs/portal/fr/index.html) > Statistiken finden > Querschnittsthemen > Monitoring der Legislaturplanung > Nahrungsmittelproduktion).

2 Fegliet infurmativ davart ils standards svizzers e davart las activitads en il sector da l'Iniziativa da fair-food (en tudestg) sut: [blv.admin.ch](https://www.blv.admin.ch/blv/de/Lebensmittel-und-Ernaehrung/Fair-Food-Initiative/Weitere-Informationen-Im-Detail) > Lebensmittel und Ernährung > Fair-Food-Initiative > Weitere Informationen «Im Detail».

Prescripziuns svizas per imports

Per l'import fixescha l'iniziativa ina regla generala: Virtualias agriculas betg elavuradas u elavuradas mo levamain che vegnan producidas a l'exteriur duain correspunder a las prescripziuns svizas. Uschia na dastgan per exempel ovs e charn da tegnidas industrialas d'animals en massa betg pli vegnir importads. Per virtualias elavuradas pli ferm u cumponidas, sco pizza schelentada u pastas, sco er per pavel duain valair a lunga vista las medemas prescripziuns. Per tscherts products sco charn cascheruta u charn halal fissi pussaivel da far excepziuns.

Controlla da las prescripziuns svizas

La Confederaziun stuess garantir che las virtualias importadas ed il pavel importà correspundian a las prescripziuns svizas, per exempel tras controllas. Quellas stuessan vegnir permessas ed er realisadas en il pajais da derivanza correspundent. La lavur ch'è colliada cun quai pudess chaschunar en Svizra pretschs pli auts per virtualias.

Relaziun tar cunvegnas internaziunalas

Pervia da las prescripziuns pli severas er per virtualias importadas pudessan resultar conflicts cun obligaziuns da la Svizra envers l'Uniun europeica (UE), envers l'Organisaziun mundiala da commerzi (WTO) ed envers stadis, cun ils quals la Svizra ha fatg cunvegnas da commerzi liber. L'element central da questas cunvegnas è il scumond da tractar products d'import en autra moda ch'ils products indigens, sch'els na sa differenzieschan betg fisicamain in da l'auter. Sch'in stadi vul sa distanziar da quest scumond, valan autas pretensiuns.³

3 Fegliet infurmativ davart las obligaziuns internaziunalas da la Svizra en il sector da l'Iniziativa da fair-food (en tudestg) sut:

[blv.admin.ch > Lebensmittel und Ernährung > Fair-Food-Initiative](https://blv.admin.ch/Lebensmittel_und_Ernaehrung/Fair-Food-Initiative) > Weitere Informationen «Im Detail».

Arguments

Comité d'iniziativa

Gea a victualias saunas, producidas en moda persistenta.

Victualias duain vegnir producidas en accordanza cun il bain dals animals e cun l'ambient e sut cundiziuns da lavur gistas. Quai giavischan las consumentas ed ils consuments. L'Iniziativa da fair-food promova l'agricultura persistente en Svizra. Al Cussegl federal dat ella dentant er instruments per meglierar la qualitat da victualias importadas. Products che derivan d'in commerzi gist e da manaschis pursils da famiglia duain vegnir favurisads.

Pli gronda purschida da bunas victualias

Grazia a l'Iniziativa da fair-food crescha la purschida da victualias ch'èn da buna qualitat e che vegnan producidas en moda ecologica, tenor ils basegns dals animals e sut cundiziuns da lavur gistas. Da quai profitan tuts: ils animals, l'ambient ed il clima, las consumentas ed ils consuments, las puras ed ils purs.

Commerzi gist empè da commerzi liber

Mo cun in'agricultura ecologica essan nus buns da mantegnair las basas da viver natiralas. Bunamain la mesadad da las victualias e dal pavel en Svizra vegn oz importada. Empè d'in commerzi liber senza limitas dovri ina strategia da qualitat er per ils imports. Il commerzi global cun victualias na dastga betg avoir lieu sin donn e cust dal bain dals animals, da l'ambient u da l'agricultura purila. Las consumentas ed ils consuments vulan mangiar e giudair cun buna conscienza. E quai independentamain dal fatg, sche las victualias derivan da la Svizra u da l'exteriur.

Tegnair ils animals tenor ils basegns da las spezias

Ina tegnida d'animals che resguarda ils basegns da las spezias ha in grond sustegn en Svizra. Tuttina hai adina dapli ovs importads e dapli charn da tegnidas industrialas d'animals en massa sin las curunas – e quai senza infurmaziun transparenta! L'Iniziativa da fair-food meglieriescha la decleraziun, per che las consumentas ed ils consumers hajan la libertad da tscherner. Ed ella fa fin cun victualias che vegnan producidas cun maltractar animals.

Bunas victualias per pretschs gists

Las puras ed ils purs duain survegnir in pretsch adequat per lur products. L'iniziativa promova la commercialisaziun da victualias producidas sin plaun regiunal. Las victualias na daventan dentant betg pli charas, mabain pli frestgas e pli saunas. L'iniziativa cumbatta plinavant cunter il sguaz da victualias. Oz vegn bittà davent var in terz da las victualias, p.ex. perquai ch'il termin da scadenza è memia curt u perquai ch'i valan normas absurdas (grondezzas da standard). Tgi ch'evitescha «food waste», spargna al dretg lieu.

Betg dapli, mabain meglras reglas

L'Iniziativa da fair-food sa basa sin mesiras ed instruments cumprovads e na chaschuna betg dapli, mabain meglras reglas. Ella po vegnir realisada senza surpassar obligaziuns internaziunalas.

Recumandaziun dal comité d'iniziativa

Mangiar saun e fair: Votai GEA per l'Iniziativa da fair-food!

Gea

 fair-food.ch

Arguments

Cussegl federal

En Svizra valan auts standards per victualias, e la Confederaziun s'engascha gia oz tant sin plaun naziunal sco er internaziunal per victualias segiras d'auta qualitad. Pervia da quai resguarda il Cussegl federal ina nova disposiziun costituziunala sco nunnecessaria, er sch'el sustegna da princip ils interess da l'iniziativa. Ultra da quai stat l'iniziativa en conflict cun convenziuns internaziunalas ed ella na fiss strusch realisabla. Il Cussegl federal refusa l'Iniziativa da fair-food cunzunt per ils suandants motivs:

Pretensiuns gia ussa autas

Per la producziun indigena da victualias valan autas pretensiuns. Uchia pretendan la Constituziun federala e la Lescha d'agricultura ch'il svilup da l'agricultura saja socialmain cumpatibel ed ecologic. Ultra da quai oblighescha in nov artitelg costituziunal la Confederaziun da resguardar la persistenza en las relaziuns commercialas internaziunalas e d'agir cunter il sguaz da victualias; il pievel ed ils chantuns han acceptà l'atun 2017 questas novas disposiziuns cun gronda maiortad.⁴ Er cun il plan d'acziun «Economia verda» ed en il rom da l'Agenda 2030 da la ONU per in svilup duraivel s'engascha la Svizra per che las resursas natiralas vegnian utilisadas cun respect en Svizra ed a l'exteriur.⁵

Conflict cun cunvegns internaziunalas

L'iniziativa pretenda ch'ils standards svizzers valian da princip er per victualias importadas. Quai stgaffiss novs problems, pertge che questas prescripziuns pudessan provocar conflicts cun cunvegns da commerzi. Sche la Svizra stgaffescha unilateralmain barrieras commercialas, periclitescha ella ils avantatgs da questas cunvegns, per exempel l'access pli simpel a martgads internaziunalas.

4 Il pievel ed ils chantuns han acceptà ils 24 da sett. 2017 la cuntraproposta tar l'Iniziativa «Per la segirezza alimentara» cun 78,7 % vuschs affirmativas; Fegl uffizial federal 2017 7829 ([link](#) admin.ch > Bundesrecht > Bundesblatt) (en tudestg).

5 Infurmaziuns davart il plan d'acziun «Economia verda» sut: [link](#) uvek.admin.ch > Umwelt > Grüne Wirtschaft; infurmaziuns davart l'Agenda 2030 sut: [link](#) eda.admin.ch/agenda2030 (tut questas infurmaziuns en tudestg).

Controlla difficila a l'exteriur

Da realisar las prescripziuns minimalas per victualias importadas fiss fitg difficil. I stuess vegnir controllà en il pajais da derivanza, sut tge cundiziuns che las victualias vegnan producidas. Ils custs per questas controllas pudessan render pli charas las victualias. Quai tutgass tant las consumentas ed ils consumers sco er l'economia. Ultra da quai pudessan las prescripziuns pli severas per imports restrenscher la schelta da victualias en Svizra.

La Constituziun basta

Il Cussegl federal vul – sco l'iniziativa – promover en Svizra ed a l'exteriur victualias producidas en moda persistente e faira. Per quest intent bastan las disposiziuns vertentas. In nov artitgel costituziunal n'è betg necessari.

Recumandaziun dal Cussegl federal e dal parlament

Per tut quests motivs recumondan il Cussegl federal ed il parlament da refusar l'iniziativa dal pievel «Per victualias saunas sco er producidas en moda ecologica e faira (Iniziativa da fair-food)».

Na

 admin.ch/iniziativa-fair-food

Text da votaziun

**Conclus federal davart l'iniziativa dal pievel «Per virtualias saunas sco er producidas en moda ecologica e faira (Iniziativa da fair-food)»
dals 16 da mars 2018**

L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra,

sa basond sin l'artigel 139 alinea 5 da la Constituziun federala¹,
suerter avair examinà l'iniziativa dal pievel «Per virtualias saunas sco er producidas en moda ecologica e faira (Iniziativa da fair-food)» ch'è vegnida inoltrada ils 26 da november 2015²,
suerter avair gi invista da la missiva dal Cussegl federal dals 26 d'october 2016³,
concluda:

Art. 1

¹ L'iniziativa dal pievel dals 26 da november 2015 «Per virtualias saunas sco er producidas en moda ecologica e faira (Iniziativa da fair-food)» è valaivla e vegn suttamesa a la votaziun dal pievel e dals chantuns.

² L'iniziativa ha il suandant text:

La Constituziun federala vegn midada sco suonda:

Art. 104b⁴ Virtualias

¹ La Confederaziun rinforza la purschida da virtualias ch'èn da buna qualidad e segiras e che vegnan producidas en moda ecologica, cun schanegiar las resursas, tenor ils basegns dals animals e sut cundiziuns da lavur fairas. Ella fixescha las pretensiuns a la producziun ed a l'elavuraziun.

² Ella garantescha che products agriculs importads, che vegnan duvrads sco virtualias, adempleschan da princip almain las pretensiuns tenor l'aleina 1; per virtualias elavuradas pli ferm e cumponidas sco er per pavel prenda ella en egl questa finamira. Ella subvenziunescha products importads che derivan d'in commerzi fair e da manaschis purils che cultiveschan il terren.

¹ CS 101

² Fegl uffizial federal 2015 9333

³ Fegl uffizial federal 2016 8391

⁴ L'iniziativa dal pievel pretendeva d'introducir questa disposiziun sco art. 104a en la Constituziun federala. Perquai che l'art. 104a (segirezza da virtualias) è entrà en vigur en il fratemp, survegn la disposiziun (virtualias) proponida cun la «Iniziativa da fair-food» il numer d'artigel 104b; questa adattaziun è resguardada en l'entir conclus federal. Il numer definitiv da quest artigel vegn fixà da la Chanzlia federala suenter la votaziun dal pievel; en quest connex coordinescha ella la numeraziun cun las ulteriuras disposiziuns vertentas da la Constituziun federala e fa las adattaziuns necessarias en tut il text da l'iniziativa.

§

³ Ella procura ch'ils effects negativs dal transport e da la magasinaziun da victualias e da pavel per l'ambient e per il clima vegnian reducids.

⁴ Ella ha spezialmain las suandantas cumpetenzas ed incumbensas:

- a. Ella relascha prescripziuns davart l'admissiun da victualias e da pavel e davart la decleraziun da lur moda da producziun e d'elavuraziun.
- b. Ella po reglar la concessiun da contingents da duana e graduar ils dazis d'import.
- c. Ella po far cunvegnas da finamiras liantas cun la branscha da victualias, en spezial cun importaders e cun il commerzi en detagl.
- d. Ella promova l'elavuraziun e la commercialisaziun da victualias producidas en moda regiunala s stagiunala.
- e. Ella prenda mesiras per limitar il sguaz da victualias.

⁵ Il Cussegl federal fixescha finamiras a media ed a lunga vista e fa regularmain in rapport che mussa, quant enavant che las finamiras èn vegnidas cuntanschidas. Sche questas finamiras na vegnan betg cuntanschidas, prenda ella mesiras supplementaras u rinforza las mesiras existentas.

Art. 197 cifra 12⁵

12. Disposiziun transitorica tar l'artitgel 104b (victualias)

Sche nagina lescha executiva n'entra en vigur entaifer 3 onns suenter l'acceptaziun da l'artitgel 104b tras il pievel e tras ils chantuns, decretescha il Cussegl federal las disposiziuns executivas en in'ordinaziun.

Art. 2

L'Assamblea federala recumonda al pievel ed als chantuns da refusar questa iniziativa.

⁵ La cifra definitiva da questa disposiziun transitorica vegn fixada da la Chanzlia federala suenter la votaziun dal pievel.

Detagls

Iniziativa dal pievel «Per la
suveranità alimentara.
L’agricultura pertutga nus tuts»

Arguments dal comité d’iniziativa	→	34
Arguments dal Cussegl federal	→	36
Text da votaziun	→	38

Situaziun da partenza

La noziun «suveranità alimentara» è vegnida creada d'in moviment internaziunal da puras e purs a chaschun da la conferenza mundiala da l'alimentaziun l'onn 1996. Manegia è il dretg da tut ils pievels, pajais e gruppas da pajais da decider sezs lur politica agrara e d'alimentaziun, senza donnegiar cun quai autras regions. L'iniziativa dal pievel «Per la suveranità alimentara. L'agricultura pertutga nus tuts», iniziada dad Uniterre ed inoltrada l'onn 2016, sa basa sin questa definiziun. Per las iniziantas ed ils iniziants va la politica agrara da la Confederaziun en la faussa direcziun; ellas ed els collian il dretg d'autodeterminaziun cun la pretensiun d'ina intervenziun pli gronda dal stadi en l'agricultura ed en ils martgads agrars.

Augment dal dumber da persunas occupadas

Il comité d'iniziativa pretenda ch'il dumber da persunas che lavuran en l'agricultura vegnia augmentà. L'onn 2017 eran circa 150 000 persunas activas en l'agricultura en Svizra (maina-gestiuns, forzas da lavur da l'atgna famiglia e betg da l'atgna famiglia)¹, en l'industria ed en il sector da servetschs eran quai tut en tut circa 5 milliuns persunas.² Per augmentar il dumber da las persunas occupadas en l'agricultura duvrassi ina intervenziun dal stadi. Ils custs che resultan da quai stuessan vegnir surpigliads dal stadi.

Las medemas cundiziuns da lavur en tut la Svizra

L'iniziativa pretenda che las relaziuns da lavur da las persunas occupadas en l'agricultura vegnian regladas en moda unitara en tut la Svizra. Questas cundiziuns èn ozendi differentas, e quai oravant tut perquai ch'ils custs da viver en ils chantuns varieschan fermamain. Las cundiziuns da lavur ed ils temps da lavur per persunas employadas en l'agricultura èn ozendi regladas chantunalmain. Sche l'iniziativa vegniss acceptada, vegnissan decretadas normas che valan per tut la Svizra.

1 Uffizi federal da statistica, enquesta da structura per l'agricultura 2017 ([bfs.admin.ch](https://www.bfs.admin.ch/bfs/portal/fr/index.html) > Statistiken finden > Land- und Forstwirtschaft > Landwirtschaft > Strukturen) (en tudestg).

2 Uffizi federal da statistica, persunas occupadas ([bfs.admin.ch](https://www.bfs.admin.ch/bfs/portal/fr/index.html) > Statistiken finden > Industrie, Dienstleistungen > Unternehmen und Beschäftigte > Beschäftigungsstatistik > Beschäftigte) (en tudestg).

**Normas svizras
er per products
importads**

Da la Confederaziun pretenda l'iniziativa da procurar che las normas socialas ed ecologicas che valan en Svizra valian er per ils products importads. Questa pretensiun pudess vegnir realisada cun incassar dazis u cun decretar scumonds d'import, quai che cuntrafeschess a cunvegnas internaziunalas vertentas.

Pretschs gists

Tenor l'iniziativa duai la Confederaziun svizra garantir la trasparenza dal martgà e s'engaschar ch'i vegnian fixads pretschs gists. Per proteger ils pretschs da produenzi indigens vegnan oz incassads dazis e fixads contingents d'import. Ultra da quai retschertga e publitgescha la Confederaziun ils pretschs da differenta rauba tar producents, elavuratur ed en il commerzi en detagl, per ch'i dettia ina trasparenza dals custs pli gronda. L'iniziativa pretenda da la Confederaziun regulaziuns che van anc pli lunsch.

**Scumond general
da la tecnica
genetica**

L'iniziativa vul scumandar en general l'utilisaziun d'organismes modifitgads geneticamain (OMG) en l'agricultura svizra. La cultivaziun da OMG è ozendi permessa mo per intents da perscrutaziun. Uschiglio vala l'uschenumnà moratori genetic ch'è gia vegnì prolungà trais giadas dal parlament. La prolungaziun dal moratori fin l'onn 2021 duai pussibilitar ina discussiun seria e materiala davart in'eventuala utilisaziun dad OMG en l'agricultura svizra.

Arguments

Comité d'iniziativa

Nossa iniziativa promova in'agricultura purila indigena ch'è rentabla e multifara, che producescha victualias saunas per la populaziun e che tegna a medem temp quint da las aspectativas socialas ed ecologicas. La populaziun vegn infurmada en moda transparenta davart dumondas dal nutriment e sensibilisada per quai. Nossa iniziativa prenda per mauns sfidas existentas: Producir victualias da buna qualitad, stgaffir plazzas da lavur rentablas, reducir la midada dal clima e proteger las resursas natiralas.

Basas da produccziun multifaras

Entaifer 30 onns èn svanids 35 000 bains pursils e 100 000 plazzas da lavur en l'agricultura èn idas a perder. En in sistem resilient dovri numerus manaschis agriculs da differentas grondezzas che porschan ina perspectiva per il futur a persunas giuvnas. Nus stuain promover differentas metodos da produccziun (bio, produccziun integrada) e differentes products (latg, graun, fritga, verdura, chorn e.u.v.) e dar uschia la libertad da tscherner a la populaziun. Ils animals duain vegnir pavlads en emprima lingia cun erva e cun plantas da pavel indigenas; la dependenza da soja e da tirc d'ultramar sto vegnir reducida. Da gronda impurtanza è l'access ad avunda terren d'auto qualitad; perquai sto vegnir rinforzada la protecziun da las surfatschas cun culturas alternantas. La semenza, la basa per la vita, sto esser accessibla a las puras ed als purs; las grondas interpresas da semenza na dastgan betg s'appropriar da tala. Ed igl è ura e temp da fixar che l'agricultura svizra sa exister senza OMG.

Martgà equilibrà e rentabel

La relaziun da pussanza envers ils elavuratur ed envers ils distributurs n'è betg equilibrada. La posiziun da las puras e dals purs en tractativas sto vegnir rinforzada; quai è impurtant en spezial per che las quantitads producidas correspundian als basegns da la populaziun e per che surplis structurals vegnian evitats. Sin il martgà ed en cas da la furmaziun dals pretsch sto esser garantida trasparenza, per che tut ils acturs per lung da la chadaina da valurisaziun vegnian indemnissads correctamain, senza ch'ils pretschs da consum s'augmentian. La commercialisaziun regiunala permetta da pudair eruir meglier la derivanza dals products e da reducir ils transports; quai stgaffescha plazzas da lavur en territoris rurals (manaschis commercialis, interpresas pitschnas e mesaunas [IPM]).

Commerzi global gist

L'iniziativa na vul serrar en nagin cas ils cunfins. Anzi, ella vul preservar il dretg da duvrar quels sco instrument per regular il commerzi mundial sin basa da standards socials ed ecologics. En questa direcziun va il scumond da subvenziuns publicas per l'export, perquai che quai fa donn a l'agricultura en auters pajais.

Recumandaziun dal comité d'iniziativa

Perquai recumonda il comité d'iniziativa:

Gea

 [ernaehrungssouveränität.ch](https://www.ernaehrungssouveraenitaet.ch)

 [uniterre.ch](https://www.uniterre.ch)

Arguments

Cussegl federal

L'Iniziativa dal pievel «Per la suveranità alimentara. L'agricultura pertutga nus tuts» pretenda ina politica agrara che intervegn pli ferm en ils martgads ed en las structures. Sche l'iniziativa vegniss acceptada, vegnissan engrevgiadas las relaziuns economicas internaziunalas sco er chaschunads gronds custs per la populaziun. Ultra da quai indebliss ella la cumpetitivitad da l'economia svizra d'agricultura e da nutriment. Il Cussegl federal refusa l'iniziativa dal pievel cunzunt per ils suandants motivs:

Regress empè da progress

L'iniziativa dal pievel va en direcziun d'ina politica sco ch'ella è vegnida fatga fin il cumenzament dals onns 1990. Ella ruinass las prestaziuns da la politica agrara dals ultims 25 onns – en quest temp è l'agricultura vegnida orientada pli fitg vi dal martgà. Giavischs centrals da la societad che concernan l'ecologia ed il bain dals animals èn gia realisads. Questa direcziun da la politica è vegnida confermada cleramain avant 1 onn cun acceptar la cuntraproposta tar l'Iniziativa dal pievel «Per la segirezza alimentara».³

Custs pli auts per tuts

L'Iniziativa per la suveranità alimentara chaschunass custs supplementars per il maun public. Vitiers vegn in augment dals pretschs da products agriculs per las chasadas, en emprima lingua chaschunà da dazis pli auts. Sco consequenza s'augmentass il turissem da cumpra, e la dumonda da virtualias indigenas sa reduciss.

Restricziuns da commerzi per l'agricultura

La pretensiun che tut ils imports da products agriculs e da virtualias agriculas ston satisfar a las prescripziuns socialas ed ecologicas che valan en Svizra, cuntradi a la politica internaziunala da commerzi. Quai restrensches fermamain il commerzi cun bains agriculs ed uschia la libra tscherna da las consumentas e dals consumers.

3 Il pievel ed ils chantuns han acceptà ils 24 da sett. 2017 la cuntraproposta tar l'Iniziativa «Per la segirezza alimentara» cun 78,7 % vuschs affirmativas; Fegl uffizial federal 2017 7829 ([admin.ch > Bundesrecht > Bundesblatt](https://www.admin.ch/bundesrecht/bundesblatt)) (en tudestg).

Dischavantatgs per tut l'economia

Consequenzas pussaivlas da l'iniziativa fissan cuntramesiras da noss partenaris da commerzi esters. Quai chaschunass dischavantatgs per tut ils secturs economics, en spezial per las branschas orientadas a l'export. Tras quai fissan periclitadas plazzas da lavur e la bainstanza en Svizra.

Giavischs gia ademplids

Tschertas pretensiuns da l'iniziativa èn gia antiquadas: L'Organisaziun mundiala da commerzi (WTO) ha decidì l'onn 2015 da scumandar il subvenziunament da l'export da products agriculs; la Svizra ratifitgescha quest scumond l'onn 2019. Er cun la basa costituziunala actuala èsi gia pussaivel da proteger efficaciamain il terren cultivà. Per meglierar il bainstar dals animals èn er gia vegnidas realisadas mesiras.

Consequenzas charas

Las pretensiuns èn er nunrealisticas – per exempel, sch'i sa tracta da controllar las cundiziuns da producziun a l'exteriur. Ultra da quai cuntradi l'iniziativa a las stentas dal Cussegl federal e dal parlament da preparar l'agricultura per l'avegnir. Sche l'iniziativa vegniss acceptada, vegniss quai fatg sin donn e cust da tuts – inclusiv da las puras e dals purs.

Recumandaziun dal Cussegl federal e dal parlament

Per tut quests motivs recumondan il Cussegl federal ed il parlament da refusar l'Iniziativa dal pievel «Per la suveranità alimentara. L'agricultura pertutga nus tuts».

Na

 admin.ch/suveranitat-alimentara

Text da votaziun

Conclus federal davart l'iniziativa dal pievel «Per la suveranità alimentara. L'agricultura pertutga nus tuts» dals 16 da mars 2018

L'Assamblea federala da la Confederaziun svizra,

sa basond sin l'artigel 139 alinea 5 da la Constituziun federala¹, suenter avoir examinà l'iniziativa dal pievel² ch'è vegnida inoltrada ils 30 da mars 2016 «Per la suveranità alimentara. L'agricultura pertutga nus tuts», suenter avoir gi invista da la missiva dal Cussegl federal dals 15 da favrer 2017³, *concluda:*

Art. 1

¹ L'iniziativa dal pievel dals 30 da mars 2016 «Per la suveranità alimentara. L'agricultura pertutga nus tuts» è valaivla e vegn suttamessa a la votaziun dal pievel e dals chantuns.

² L'iniziativa ha il suandant text:

La Constituziun federala vegn midada sco suonda:

Art. 104c⁴ Suveranità alimentara

¹ Per realisar la suveranità alimentara promova la Confederaziun in'agricultura purila indigena ch'è rentabla e multifara, che producescha victualias saunas e che tegna quint da las aspectativas socialas ed ecologicas da la populaziun.

² Ella garantescha in provediment cun victualias e cun pavel che derivan per gronda part da la Svizra e guarda che las resursas natiralas vegnian schanegiadas tar lur produenziun.

³ Ella prenda mesiras efficazias cun la finamira:

- a. d'augmentar il dumber da las personas che lavura en l'agricultura e da promover la varietad da las structuraz;
- b. da mantegnair las surfatschas cultivadas, numnadamain las surfatschas cun culturas alternantas, e quai tant areguard lur dimensiun sco er areguard lur qualitat;

¹ CS 101

² Fegl uffizial federal 2016 3725

³ Fegl uffizial federal 2017 1611

⁴ Il numer definitiv da quest artigel vegn fixà da la Chanzlia federala suenter la votaziun dal pievel; en quest connex coordinescha ella la numeraziun cun las ulteriuras disposiziuns vertentas da la Constituziun federala e fa las adattaziuns necessarias en tut il text da l'iniziativa.

- c. da garantir a las puras ed als purs l'utilisaziun, la multiplicaziun, il barat e la commercialisaziun da semenza.

⁴ Ella scumonda da duvrar en l'agricultura organissemms modifitgads geneticamain sco er plantas ed animals ch'èn vegnids creads cun agid da novas tecnologias, cun las qualas il genom vegn midà en moda betg natirala u vegn cumponi da nov.

⁵ Ella ha cunzunt las suandantas incumbensas:

- a. Ella sustegna la creaziun d'organisaziuns purilas che han l'intent da garantir che la purschida da vart da las puras e dals purs ed ils basegns da la populaziun èn accordads in cun l'auter.
- b. Ella garantisce la trasparenza sin il martgà e s'engascha che pretschs gists vegnian fixads en tut las branschas e chadainas da producziun.
- c. Ella rinforza il commerzi direct tranter las puras ed ils purs e las consumentas ed ils consumers sco er las structuradas regiunalas d'elavuraziun, da deposit e da commercialisaziun.

⁶ Ella dat in'attenziun speziala a las cundiziuns da lavur da las persunas employadas en l'agricultura e guarda che questas cundiziuns sajan las medemas en tut la Svizra.

⁷ Per mantegnair e per promover la producziun indigena incassessa ella dazis sin l'import da products agriculs e da victualias e regulescha lur quantidad importada.

⁸ Per promover ina producziun sut cundiziuns socialas ed ecologicas che correspundan a las normas svizras incassessa ella dazis sin l'import da products agriculs e da victualias che na correspundan betg a questas normas; ella po scumandar lur import.

⁹ Ella na paja naginas subvenziuns per l'export da products agriculs e da victualias.

¹⁰ Ella garantisce l'infurmaziun davart las cundiziuns per producir e per elavurar victualias indigenas e victualias importadas e la sensibilisaziun correspondent. Independentamain da normas internaziunalas po ella fixar atgnas normas da qualitat.

Art. 197 cifra 12⁵

12. Disposiziun transitorica tar l'art. 104c (Suveranità alimentara)

Il Cussegl federal sutta metta a l'Assamblea federala las disposiziuns legalas ch'èn necessarias per realisar l'artitgel 104c il pli tard 2 onns suenter che quel è vegnì acceptà dal pievel e dals chantuns.

Art. 2

L'Assamblea federala recumonda al pievel ed als chantuns da refusar questa iniziativa.

⁵ La cifra definitiva da questa disposiziun transitorica vegn fixada da la Chanzlia federala suenter la votaziun dal pievel.

Il Cussegl federal ed il parlament recumondan
da votar ils 23 da settember 2018 sco suonda:

Gea

Conclus federal davart las vias da velo sco er
las vias e sendas da viandar (cuntraproposta
directa tar l'iniziativa dal pievel «Per la
promozion da las vias da velo e da las vias e
sendas da viandar [Iniziativa per il velo]»
ch'è vegnida retratga)

Na

Iniziativa dal pievel «Per victualias saunas
sco er producidas en moda ecologica e faira
(Iniziativa da fair-food)»

Na

Iniziativa dal pievel «Per la suveranità
alimentara. L'agricultura pertutga nus tuts»
